

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé

Částka 23.

Vydána dne 27. srpna 1945.

O B S A H:

(47.—49.) 47. Ústavní dekret presidenta republiky o Prozatímním Národním shromáždění. — 48. Nařízení o volbě Prozatímního Národního shromáždění. — 49. Nařízení o prvních volbách do okresních a zemských národních výborů.

47.

Ústavní dekret presidenta republiky ze dne 25. srpna 1945 o Prozatímním Národním shromáždění.

K návrhu vlády a po dohodě se Slovenskou národní radou ustanovují:

Čl. 1.

(1) Až do doby, kdy se sejde ústavodárné Národní shromáždění, zvolené podle všeobecného, rovného, přímého a tajného práva hlasovacího a podle zásady poměrného zastoupení, vykonává moc zákonodárnou podle tohoto dekretu pro celé území Československé republiky Prozatímní Národní shromáždění.

(2) Prozatímní Národní shromáždění tvoří jedna sněmovna o 300 členech (poslancích). Jeho sídlem je Praha.

(3) Volební právo do Prozatímního Národního shromáždění mají osoby, které dosáhly 18. roku věku, a volitelní jsou osoby, které dosáhly 21. roku věku. Další náležitosti práva volebního, volitelnosti a volby Prozatímního Národního shromáždění upraví vláda nařízením, které podepisuje také prezident republiky.

Čl. 2.

Prozatímnímu Národnímu shromáždění přísluší

1. potvrditi, že nynější prezident republiky zůstává podle § 58, odst. 5 ústavní listiny ve své funkci až do nové volby presidenta republiky (čl. 3, odst. 3).

2. vykonávati přiměřeně pravomoc Národního shromáždění podle ústavní listiny a jiných zákonů. Ústavu smí však měniti jen, pokud je toho nezbytně zapotřebí. Ve věcech, týkajících se ústavně-právního postavení Slovenska, je třeba také souhlasu většiny přítomných členů Prozatímního Národního shromáždění ze Slovenska.

Čl. 3.

(1) Na členy Prozatímního Národního shromáždění se vztahují v mezích tohoto ústavního dekretu předpisy ústavní listiny a jiných zákonů o členech poslanecké sněmovny Národního shromáždění.

(2) Pro Prozatímní Národní shromáždění platí přiměřeně ustanovení ústavní listiny a jiných zákonů o Národním shromáždění (poslanecké sněmovně) a jeho jednání (jednacího řádu poslanecké sněmovny).

(3) K potvrzení presidenta republiky (čl. 2, č. 1) se vyžaduje přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů Prozatímního Národního shromáždění a třípětinové většiny hlasů přítomných.

Čl. 4.

Tento ústavní dekret nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou jej všichni členové vlády

Dr. Beneš v. r.

Fierlinger v. r.

David v. r.

Gottwald v. r.

Široký v. r.

Dr. Šrámek v. r.

Ursiny v. r.

gen. Svoboda v. r.

Dr. Rípka v. r.

Nosek v. r.

Dr. Šrobár v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Dr. Stránský v. r.

Kopecký v. r.

Laušman v. r.

Đuriš v. r.

Dr. Pieter v. r.

gen. Hasal v. r.

Hála v. r.

Dr. Šoltész v. r.

Dr. Procházka v. r.

Majer v. r.

Dr. Clementis v. r.,
tiež za ministra Masaryka

gen. Dr. Ferjenčík v. r.

Lichner v. r.

48.

Vládní nařízení

ze dne 25. srpna 1945

o volbě Prozatímního Národního shromáždění.

Vlada republiky Československé nařizuje podle čl. 1, odst. 3 ústavního dekretu presidenta republiky ze dne 25. srpna 1945, č. 47 Sb., o Prozatímním Národním shromáždění:

PRVNÍ ČÁST.

Volba poslanců.

§ 1.

Volební obvody.

(1) Prozatímní Národní shromáždění bude zvoleno delegáty národních výborů a správních komisí na zemských sjezdech (§ 5, odst 1)

(2) V zemích České a Moravskoslezské, které tvoří jeden volební obvod, se volí 200 poslanců a stejný počet náhradníků. Na Slovensku, které tvoří další volební obvod, se volí 100 poslanců a stejný počet náhradníků. Za každého poslance se volí náhradník.

(3) Delegáti jsou voleni voliteli, které volí

místní národní výbory (místní správní komise).

§ 2.

Volitelé.

(1) Místní národní výbory (místní správní komise) ve všech obcích zvolí volitele ve veřejné schůzi ve lhůtě, kterou stanoví ministr vnitra (na Slovensku pověřenec Slovenské národní rady pro věci vnitřní) Na každých 200 (na Slovensku 500) obyvatelů slovanské národnosti a dále na každou obec, v níž počet obyvatelů slovanské národnosti nedosahuje 200 (na Slovensku 500), případně jeden volitel.

(2) Dohodly-li se všechny politické strany, zastoupené v místním národním výboru (místní správní komisi) prohlášením svých zmocněnců, učiněným ve schůzi (odstavec 1), na společném návrhu všech kandidátů, prohlásí předseda místního národního výboru (místní správní komise) všechny takto navržené osoby za zvolené. Nedojde-li k takové dohodě, provede se volba volitelů za přítomnosti více než dvou třetin členů místního národního výboru (místní správní komise). Zvolení jsou ti, kdo obdrží největší počet hlasů. Při rovnosti hlasů rozhodne los.

§ 3.

Delegáti.

(1) Volitelé, zvolení v obvodu téhož okresního národního výboru (okresní správní komise), sejdou se v sídle okresního národního výboru (okresní správní komise) ve lhůtě, kterou stanoví ministr vnitra (na Slovensku pověřenec Slovenské národní rady pro věci vnitřní), způsobem blíže určeným vyhláškou předsedy okresního národního výboru (okresní správní komise), a zvolí delegáty na zemský sjezd. Na každých 2.000 (na Slovensku 4.000) obyvatelů slovanské národnosti v okresu a dále na každý okres, v němž počet obyvatelů slovanské národnosti nedosahuje 2.000 (na Slovensku 4.000), případně jeden delegát.

(2) Dohodly-li se všechny politické strany, zastoupené ve sboru volitelů, prohlášením svých zmocněnců, učiněným ve shromáždění volitelů (odstavec 1), na společném návrhu všech kandidátů, koná se volba aklamací. Nedojde-li k takové dohodě, je při volbě použití obdobně ustanovení § 56 zákona o volbách zemských a okresních zastupitelstev

(3) Volbu delegátů řídí okresní volební komise, jejímž předsedou je předseda okresního

národního výboru (okresní správní komise) a do níž jmenuje každá z politických stran po dvou členech.

(4) Pro volbu delegátů na zemský sjezd tvoří obvod hlavního města Prahy samostatný volební okres. Totéž platí pro ostatní města, v nichž místní národní výbor vykonává působnost okresního národního výboru. Volitelé, zvolení obvodními radami v obvodu hlavního města Prahy, zvolí delegáty na zemský sjezd ve schůzi, kterou svolá primátor hlavního města Prahy vyhláškou ve lhůtě, stanovené ministrem vnitra. Jinak platí o volbě delegátů i v tomto případě obecná pravidla.

§ 4.

Kandidátní listiny

(1) Kandidátní listiny pro volbu do Prozatímního Národního shromáždění mohou podati jen politické strany, které v den vyhlášení tohoto nařízení jsou veřejně činny na území Československé republiky. Do kandidátních listin buďte též pojaty v přiměřeném počtu osoby navržené zájmovými svazy, organizovanými mimo politické strany, a jinými významnými složkami veřejného života.

(2) Podrobnosti o kandidátních listinách, zejména o jejich náležitostech, o době a místě podání, o jejich úpravě a doručení delegátům, stanoví ministr vnitra vyhláškou v Úředním listě.

§ 5.

Hlasování.

(1) Delegáti shromáždí se v den, který stanoví ministr vnitra (na Slovensku pověřenec Slovenské národní rady pro věci vnitřní), způsobem blíže určeným vyhláškou předsedy zemského národního výboru (na Slovensku pověřence Slovenské národní rady pro věci vnitřní), v sídle zemského národního výboru, v jehož obvodu byli zvoleni (na Slovensku v místě určeném pověřencem Slovenské národní rady pro věci vnitřní), aby zvolili poslance a jejich náhradníky.

(2) Volbu řídí zemská volební komise, jejímž předsedou je předseda zemského národního výboru (na Slovensku předseda Slovenské národní rady), a do níž jmenuje každá z politických stran po dvou členech.

(3) Byla-li předložena jen jedna společná kandidátní listina všech politických stran, zastoupených ve sboru delegátů dotčeného volebního obvodu, koná se volba aklamací. Bylo-li předloženo více kandidátních listin,

koná se hlasování lístky. Sčítání hlasů a rozdělení mandátů provede zemská volební komise. Při volbě je použito obdobně §§ 45 až 48 zákona o volbách zemských a okresních zastupitelstev.

(4) Předseda zemské volební komise zašle ihned po skončení jednání jeden stejnopis zápisu o volbě s doklady ministru vnitra, jemuž mimo to sdělí výsledek volby telegraficky

DRUHÁ ČÁST.

Volitelnost.

§ 6.

O volitelnosti volitelů a delegátů.

(1) Za volitele nebo delegáty mohou být voleni bezúhonní, národně, státně a demokraticky spolehliví státní občané Československé republiky, české, slovenské nebo jiné slovan-ské národnosti, bez rozdílu pohlaví, kteří v den volby dosáhli 18. roku věku, mají-li bydliště, jde-li o volitele, v dotčené obci, a jde-li o delegáty, v dotčeném okrese; nemusí však být členy národních výborů nebo správních komisí.

(2) Voleny mohou být i vojenské osoby v činné službě a příslušníci Sboru národní bezpečnosti.

§ 7.

O volitelnosti poslanců.

(1) Za členy Prozatímního Národního shromáždění mohou být voleni bezúhonní, národně, státně a demokraticky spolehliví státní občané Československé republiky, české, slovenské nebo jiné slovanské národnosti, bez rozdílu pohlaví, kteří v den volby dosáhli 21. roku věku a byli v den 28. září 1938 státními občany Československé republiky

(2) Ustanovení § 6, odst. 2 platí obdobně.

TŘETÍ ČÁST.

Opravné řízení a ověřování voleb.

§ 8.

Vyhlášení volebního výsledku.

(1) Výsledek volby volitelů (§ 2) vyhlásí předseda místního národního výboru (místní správní komise) a výsledek volby delegátů (§ 3) předseda okresní volební komise neprodleně veřejnou vyhláškou a způsobem v obci (v okrese) obvyklým.

(2) Výsledek volby do Prozatímního Národního shromáždění vyhlásí ministr vnitra v Úředním listě.

§ 9.

Opravné řízení.

(1) Stížnosti na volby volitelů a delegátů lze podat do tří dnů ode dne vyhlášení výsledku volby u národního výboru, v jehož sídle se volba konala. Stížnost mohou podat toliko volitelé (delegáti), zvolení v dotčeném obvodu. Národní výbor předloží stížnost i s volebními spisy do 24 hodin nadřazenému národnímu výboru (na Slovensku pověřenci Slovenské národní rady pro věci vnitřní), který rozhodne s konečnou platností.

(2) O stížnostech na volby do Prozatímního Národního shromáždění rozhodne vláda.

§ 10.

Ověřování voleb.

(1) Okresní národní výbor (okresní správní komise) přezkoumá s konečnou platností, zda nebyly za volitele zvoleny osoby nevolitelné.

(2) Zemský národní výbor (na Slovensku pověřenec Slovenské národní rady pro věci vnitřní) přezkoumá s konečnou platností, zda nebyly za delegáty zvoleny osoby nevolitelné.

(3) Stalo-li se tak, prohlásí se volba osoby nevolitelné neprodleně za neplatnou. Toto rozhodnutí se vyhlásí veřejnou vyhláškou a způsobem v obci (okresu) obvyklým.

(4) Volby členů Prozatímního Národního shromáždění zkoumá a ověřuje sněmovna, která k tomu účelu zvolí zvláštní výbor. Při tom použije obdobně předpisů o působnosti volebního soudu a řízení před ním. Neplatnost volby osob nevolitelných se vyhlásí v Úředním listě

ČTVRTÁ ČÁST

Ustanovení závěrečná.

§ 11.

Počet obyvatelů slovanské národnosti, rozhodný pro stanovení počtu volitelů a delegátů, se určí podle výsledku sčítání lidu, provedeného v roce 1930.

§ 12.

Další podrobnosti volebního řízení upraví směrnice ministr vnitra.

§ 13.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je ministr vnitra v dohodě s ostatními členy vlády

Dr. Beneš v. r.

Fierlinger v. r.

David v. r.
Gottwald v. r.
Široký v. r.
Ursíny v. r.
gen. Svoboda v. r.
Dr. Ripka v. r.
Nosek v. r.
Dr. Šrobár v. r.
Dr. Nejedlý v. r.
Dr. Stránský v. r.
Kopecký v. r.

Laušman v. r.
Duriš v. r.
Dr. Pieter v. r.
gen. Hasal v. r.,
Hála v. r.
Dr. Šoltész v. r.
Dr. Procházka v. r.
Majer v. r.
Dr. Clementis v. r.,
tíž za ministra Masaryka
gen. Dr. Ferjenčík v. r.

49.

Vládní nařízení

ze dne 25. srpna 1945

o prvních volbách do okresních a zemských národních výborů.

Vláda republiky Československé nařizuje podle čl. 3 ústavního dekretu presidenta republiky ze dne 4. prosince 1944, č. 18 Úř. věst. čsl. (příloha k vyhlášce č. 43/1945 Sb.), o národních výběrech a prozatímním Národním shromáždění.

§ 1.

Všeobecná ustanovení.

(1) Dokud nebude možno provést volby do národních výborů okresních a zemských podle zásad československých volebních řádů, volí se zemské národní výbory v zemích České a Moravskoslezské a okresní národní výbory v okresích země České a Moravskoslezské, ve kterých není převážná většina obyvatelstva státně nespolehlivého, podle dalších ustanovení tohoto nařízení.

(2) Volby do okresních národních výborů na Slovensku se řídí předpisy vydanými Slovenskou národní radou.

§ 2.

Způsob volby.

(1) Volby do okresních národních výborů provedou na okresních shromážděních volitelé, zvolení podle § 2 vládního nařízení ze dne 25. srpna 1945, č. 48 Sb., o volbě Prozatímního Národního shromáždění. Volí se

v polit. okresech do 40.000 obyv	20 členů,
„ „ „ 70.000 „	24 „ „
„ „ „ 100.000 „	32 „ „
„ „ „ přes 100.000 „	36 „ „

okresního národního výboru.

(2) Volby do zemských národních výborů provedou na zemských sjezdech delegáti, zvolení podle § 3 vl. nař. č. 48/1945 Sb. Volí se
v zemi České 120 členů,
v zemi Moravskoslezské 80 členů
zemského národního výboru.

(3) Z počtu 80 členů moravskoslezského zemského národního výboru připadá na exposituru tohoto výboru v Moravské Ostravě 20 členů. Členy expositury volí delegáti, zvolení v obvodu expositury.

(4) Za každého člena národního výboru se volí náhradník. Ustanovení tohoto nařízení o členech národních výborů platí i pro jejich náhradníky.

(5) Volbu řídí okresní, po případě zemské volební komise, zřízené podle § 3, odst. 3 a § 5, odst. 2 vl. nař. č. 48/1945 Sb.

§ 3.

Kandidátní listiny.

(1) Kandidátní listiny pro volbu do okresních a zemských národních výborů mohou podati jen politické strany, které v den účinnosti tohoto nařízení jsou veřejně činny na území Československé republiky. Do kandidátních listin buďtež pojaty v přiměřeném počtu také osoby navržené jednotnými zájmovými svazy, organisovanými mimo politické strany, a jinými významnými složkami veřejného života.

(2) Podrobnosti, zejména o náležitostech kandidátních listin, o době a místě podání, o jejich úpravě a o doručení volitelům, po případě delegátům, stanoví ministr vnitra vyhláškou v úředním listě.

§ 4.

Volitelnost.

(1) Za členy okresních a zemských národních výborů mohou být voleni bezúhonní, ná-

rodně, státně a demokraticky spolehliví státní občané Československé republiky, české, slovenské nebo jiné slovanské národnosti, bez rozdílu pohlaví, kteří v den volby dosáhli 18. rok věku a mají bydliště v příslušném politickém okrese, jde-li o volby do okresního národního výboru, nebo v příslušné zemi, jde-li o volby do zemského národního výboru.

(2) Voleny mohou být i osoby ve vojenské činné službě a příslušníci Sboru národní bezpečnosti.

§ 5.

Volba aklamací.

(1) Dohodly-li se všechny politické strany, zastoupené ve sboru volitelů, po případě ve sboru delegátů,

- na podání společné kandidátní listiny nebo
- na tom, že všichni dosavadní členové národního výboru mají zůstatí ve svých funkcích,

koná se volba aklamací.

(2) Společná kandidátní listina může být podána i tehdy, má-li být národní výbor, zvolený aklamací v dosavadním složení, doplněn na předepsaný počet členů.

(3) Dohodu stran podle odstavce 1 prohlásí zmocněnci politických stran (§ 3) na příslušném shromáždění volitelů nebo delegátů.

§ 6.

Hlasování.

Pokud se podle § 5 nevolí aklamací, provádí se volba hlasováním, pro něž platí přiměřeně ustanovení §§ 45 až 48 zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 330 Sb., o volbách zemských a okresních zastupitelstev, ve znění zákona ze dne 14. července 1927, č. 126 Sb.

§ 7.

Zápis o volbě.

Volební komise (§ 2, odst. 5) sepíše o volbě zápis v potřebném počtu stejnopisů, z nichž jeden bude uložen u příslušného národního výboru a druhý zaslán ministerstvu vnitra. Další stejnopis zápisu o volbě okresního národního výboru předloží se nadřízenému zemskému národnímu výboru.

§ 8.

Vyhlášení volebního výsledku.

Výsledek volby vyhlásí předseda příslušné volební komise (§ 2, odst. 5) způsobem v okrese, pokud se týče v zemi obvyklým a uvědomí o něm neprodleně nadřízený zemský národní výbor, pokud se týče ministerstvo vnitra.

§ 9.

Opravné řízení.

(1) Stížnosti na volby do okresních národních výborů mohou podati volitelé, kteří byli povoláni k provedení volby, a to u příslušného okresního národního výboru do tří dnů po prohlášení výsledku volby. Rozhodne o nich s konečnou platností zemský národní výbor.

(2) Stížnosti na volby do zemských národních výborů mohou podati u příslušného zemského národního výboru delegáti, kteří byli povoláni k provedení volby, a to do tří dnů po vyhlášení výsledku volby. Rozhodne o nich s konečnou platností ministerstvo vnitra.

§ 10.

Ověřování voleb.

Zemský národní výbor prozkoumá s konečnou platností, zda nebyly za členy okresního národního výboru zvoleny osoby nevolitelné. U členů zemského národního výboru provede toto prozkoumání ministerstvo vnitra. Neplatnost volby osob nevolitelných se vyhlásí veřejnou vyhláškou.

§ 11.

Směrnice.

Podrobnosti volebního řízení upraví ministr vnitra směrnicemi.

§ 12.

Závěrečné ustanovení.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je ministr vnitra.

Dr. Beneš v r.

Fierlinger v r.

David v r.
Gottwald v r.
Široký v r.
Ursíny v r.
gen. Svoboda v r.
Dr. Ripka v r.
Nosek v r.
Dr. Šrobár v r.
Dr. Nejedlý v r.
Dr. Stránský v r.
Kopecký v r.

Laušman v r.
Duriš v r.
Dr. Pietor v r.
gen. Hasal v r.
Hála v r.
Dr. Šoltész v r.
Dr. Procházka v r.
Majer v r.
Dr. Clementis v r.,
tiež za ministra Masaryka
gen. Dr. Ferjenčík v r.